

Mottagare
Regionstyrelsen

Återrapportering av uppdrag. Förslag till traineeprogram

Förslag till beslut i regionfullmäktige

- Återrapporteringen av uppdraget tas emot.

Sammanfattning

Regionfullmäktige gav 2026-06-16 § 109 regiondirektören i uppdrag att ta fram ett förslag till ett traineeprogram för Region Gotlands verksamheter.

Uppdraget syftar till att stärka kopplingen mellan utbildningssektorn och Region Gotland och samtidigt bidra till en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Att införa ett traineeprogram för Region Gotland kan ses strategiskt viktigt för att kunna attrahera, utveckla och behålla framtida medarbetare. Ett traineeprogram kan också ge en bred förståelse för regionens uppdrag, organisation och styrning och bidra med nya perspektiv och kunskaper från deltagare i programmet.

Den kartläggning av aktiviteter som gjorts i samband med uppdraget, visar att det finns många pågående aktiviteter inom samtliga förvaltningar som syftar till att attrahera och rekrytera framtida medarbetare. Insatserna är verksamhetsspecifika och riktar sig till olika förvaltningars bristyrkesgrupper, främst legitimationsyrken.

Mot denna bakgrund bedöms att ett traineeprogram skulle kunna utgöra ett bra komplement till befintliga insatser. Detta genom att rikta programmet mot nyexaminerade inom regiongemensamma yrkesgrupper, där det idag inte finns ett lika tydligt strukturerat upplägg, så som exempelvis inom IT, ekonomi, HR, kvalitet- och verksamhetsutveckling, projektledning, chefs- och ledarskap samt ingenjörsyrken,

Ett genomförande förutsätter att tillräckliga resurser avsätts. Utan sådan finansiering finns risk att programmet inte kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Den preliminära kostnadsbilden för ett sådant upplägg uppskattas till cirka 2,0 mnr per år i direkta kostnader samt cirka 0,5 mnr i indirekta kostnader. Beräkningarna är indikativa och avser att utgöra ett räkneexempel inför en eventuell fortsatt analys.

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har gett regiondirektören i uppdrag (RS 2025/7) att ta fram ett förslag till ett traineeprogram för Region Gotlands verksamheter. Uppdraget syftar till att stärka kopplingen mellan utbildningssektorn och Region Gotland och bidra till en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Begreppsdefinitioner

Trainee

En trainee är en nyanställd, ofta nyutexaminerad, som deltar i ett strukturerat introduktions- och utvecklingsprogram inom en organisation. Syftet är att ge bred verksamhetsförståelse, praktisk erfarenhet och successiv kompetensutveckling för en framtida nyckelroll.

Studentmedarbetare

En person som arbetar deltid parallellt med sina studier. Rollen är ofta kopplad till det man studerar och syftar till att ge praktisk erfarenhet och kompletterande inkomst under utbildningen.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

En planerad och handledd del av en utbildning som genomförs i en verklig verksamhet, där studenten får tillämpa sina teoretiska kunskaper i praktiken.

Nulägeskartläggning av befintliga aktiviteter

Region Gotland står, i likhet med övrig offentlig sektor, inför ökade utmaningar kopplade till kompetensförsörjning. För att möta dessa utmaningar krävs flera samordnande insatser och resurser för att säkerställa kvalitet och genomförandeförmåga. Inom Region Gotland finns över 240 yrken representerade. För att nå dessa målgrupper genomförs en rad olika insatser, både övergripande och på förvaltningsnivå, i syfte att attrahera framtida medarbetare. Dessa insatser omfattar bland annat tidiga insatser i skolan, samarbeten med universitet- och högskolor under studietiden samt riktade satsningar inom olika verksamhetsområden.

Pågående aktiviteter och samarbeten

Region Gotland har idag etablerade samarbeten med flera universitet och lärosäten. Dessa bidrar till regionens kompetensförsörjning bland annat genom att attrahera studenter, erbjuda praktikplatser och att möjliggöra examensarbeten med verksamhetsnära koppling.

Sedan 2016 finns ett partnerskap med Uppsala universitet. Nuvarande avtal, ”Universitets-ön Gotland – strategiskt partnerskap mellan Uppsala universitet och Region Gotland 2025–2028”, inkluderar en verksamhetsplan. Ett fokusområde i partnerskapet är utbildning, kompetensförsörjning och studentsamverkan där en av aktiviteterna är att främja kompetensförsörjningen. Inom ramen för partnerskapet genomförs exempelvis insatser för att öka andelen studenter som kan genomföra studentarbeten, såsom exempelvis examensarbeten, inom Region Gotland.

Nedan listas pågående aktiviteter inom Region Gotlands olika förvaltningar som stärker kopplingen till utbildningssektorn och som till del kan liknas med traineeprogram, då de också ger en introduktion av arbetsuppgifter under utbildningen som sedan kan resultera i anställning.

Socialförvaltningen

Samarbeten med universitet eller utbildningar

- Samarbete med Högskolan i Gävle avseende socionomstudenter.
- Samarbete med Uppsala universitet avseende sjuksköterskor och arbetsterapeuter.
- Kontakt med flera universitet på fastlandet avseende fysioterapeuter då det inte finns utbildningsanordnare för dessa på Gotland.

Praktik- eller studentupplägg

- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) genomförs för socionomer, sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter.

Strukturerade introduktioner för nyexaminerade

- Basår för sjuksköterskor (14 månader).

Andra liknande satsningar

- Studentmedarbetare som arbetar 15 tim/vecka under sina sista två terminer på socionomprogrammet.

Hälso-och sjukvårdsförvaltningen

Samarbeten med universitet eller andra utbildningar

- Samarbete med Uppsala universitet avseende sjuksköterskor och arbetsterapeuter.

Praktik- eller studentupplägg

- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) genomförs för socionomer, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, läkare och farmaceuter.
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studenter som studerar vårdgymnasium och undersköterskeutbildningar.
- Introduktionsår för nyexaminerade sjuksköterskor under ett år.

Andra liknande satsningar

- Allmäntjänstgöring (AT), bastjänstgöring (BT) och specialisttjänstgöring (ST) för läkare).
- PTP (praktisk tjänstgöring för psykologer).

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Samarbeten med universitet eller andra utbildningar

- Samarbete med Uppsala universitet (förskollärarytbildning och grundlärarytbildning F-3) och Linköpings universitet (grundlärarytbildning med inriktning fritidshem).
- Samarbete med högskolan i Kristianstad (ämneslärarytbildning för årskurs 7–9 med inriktning och matematik, kemi och fysik).

Praktik- eller studentupplägg

- Läraraspirantanställningar på 20%.
- Utbildningstjänst till ämneslärare inom matematik, kemi och fysik. Arbete 50% från år 2 på utbildningen.
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) erbjuds samtliga lärarstudenter på Campus Gotland.
- ”VFU på Gotland”, ett erbjudande för ämneslärarstudenter som studerar på plats i Uppsala men gör VFU på en gotländsk högstadieskola.
- Undervisningsfri dag och plats på partnerskola, erbjuds som en del av den samverkan som sker mellan Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och Uppsala universitet. Förskolläraryt- och grundlärarytstudenterna på Gotland har en undervisningsfri dag varje vecka som möjliggör läraraspirantanställningar, verksamhetsintegrerade dagar, uppstartsmånad med mera.

Andra liknande satsningar

- Uppstartsmånad för alla studenter (samtliga terminer) arrangeras av kontaktlärare i förvaltningen. Aktiviteter med olika teman som infaller på studenternas undervisningsfria dag. Aktiviteterna kan bland annat handla om att få mer kunskap om olika samarbeten man kan ha i lärarrollen, exempelvis fritidsbanken, samarbete med specialpedagoger, med Fenomenalen och med socialtjänsten.
- Fältstudiedagar genomförs av kontaktlärare, minst en gång per termin.
- Fyra kontaktlärare inom förvaltningen (två i förskola och två i grundskola) är tillsatta för att på 10% arbeta med samverkande aktiviteter, fältstudiedagar, uppstartsmånad med mera.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Samarbeten med universitet eller andra utbildningar

- Lärlingsutbildning för parkarbetare i samarbete med Vuxenutbildningen.
- Samarbete med Vuxenutbildningen för att öka kompetensen hos fastighetstekniker i ellära.
- Teknik College. Initiativet syftar till att stärka samarbetet mellan utbildning, elever och näringsliv samt öka intresset för både yrkes- och studieförberedande teknisk utbildning.

- Samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) i samband med anställning till sommarjobb på enheten för livsmedel- och alkohol.

Praktik- eller studentupplägg

- VA-avdelningen tar emot praktikelever från Vuxenutbildningen samt från Yrkeshögskola (YH) inom Vatten och Miljö.
- Teknisksprånget erbjuder unga (18–21 år) ingenjörspraktik i fyra månader hos arbetsgivare runt om i hela landet. Programmet drivs av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Praktiken erbjuds två gånger per år, höst och vår. De som kan söka ska ha läst naturvetenskap-, teknik- eller ekonomiprogrammet i gymnasieskolan.

Regionstyrelseförvaltningen

Samarbeten med universitet eller andra utbildningar

- Tar emot studenter från yrkeshögskoleutbildning inom upphandling för lärande i arbete (LIA).

Praktik- eller studentupplägg

- Löneenheten tar emot studenter som studerar yrkeshögskoleutbildning (YH) till lönespecialist för två praktikperioder under utbildningen.

Andra liknande satsningar

- Förvaltningen tar emot sommarjobbare och praktikanter inom olika verksamheter.

Identifierade behov

Kartläggningen visar att det finns väl utvecklade strukturer för introduktion och kompetensförsörjning, främst inom legitimationsyrken, vilket också ger goda rekryteringseffekter.

Ett trainee-program skulle kunna vara en kompletterande insats inom regiongemensamma yrkesgrupper, där det idag inte finns ett lika tydligt strukturerat upplägg. Det skulle kunna riktas mot områden inom IT, ekonomi, HR, kvalitet- och verksamhetsutveckling, projektledning, ledarskap samt ingenjörssyrken. Här skulle ett mer samordnat och långsiktigt arbete, så som ett traineeprogram, kunna utgöra ett komplement.

Bedömning

Ett traineeprogram bedöms kunna stärka Region Gotlands arbete med kompetensförsörjning genom att skapa en mer samordnad struktur för att attrahera och utveckla nyutexaminerade inom identifierade regiongemensamma yrkesområden exempelvis inom IT, ekonomi, HR, kvalitet- och verksamhetsutveckling, projektledning, ledarskap och ingenjörssyrken.

För att programmet ska vara genomförbart krävs:

- En tydlig ansvarsfördelning mellan berörda verksamheter

- Avsatta resurser för genomförande och samordning
- förankring i berörda verksamheter

Ett traineeprogram medför kostnader för bland annat löner, handledning, samordning och gemensamma utbildningsinsatser. Detta behöver tas höjd för vid ett införande.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-07
Bilaga förslag på upplägg för traineeprogram

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Lotta Israelsson
HR Direktör